Eduskunta
Perustuslakivaliokunta
pev@eduskunta.fi

HE 187/2016 vp
HE LAIKSI PUOLUSTUSVOIMISTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA JA ERÄIKSI SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI

Sisäministeriö pitää esityksen lähtökohtia sinänsä kannatettavina. Sisäministeriön käsityksen mukaan esityksessä kuvatun kaltaisessa toiminnassa ei ole esiintynyt uhkatilanteita, joissa poliisin resurssit viranomaisyhteistyössä olisivat osoittautuneet riittämättömiksi. Kuitenkin sisäministeriö katsoo, että muut esitetyt perusteet, kuten esimerkiksi puolustusvoimien vieraan edellyttämä turvataso tai kansainvälisissä kauppasopimuksissa asetetut edellytykset, osoittavat riittävällä tavalla turvaamistehtävien suorittamisen tarpeen. Esitysluonnosta arvioitaessa on kuitenkin erityisesti otettava huomioon, että tehtävät suoritettaisiin muualla kuin puolustusvoimien käytössä olevilla alueilla. Puolustusvoimien henkilöstölle esitettyjä toimivaltuuksia turvaamistehtäviin tulee arvioida tätä taustaa vasten. Jos puolustusvoimat suorittaa yleisillä alueilla tehtäviä, joissa voidaan joutua puuttumaan kansalaisten perusoikeuksiin, tulee toimivaltuuksista säätää nimenomaisesti lailla.

Ehdotetun säädöksen mukaan turvamiehiä voitaisiin säädöksessä rajatuin tavoin asettaa yleisesti käytetylle alueelle. Turvaamistehtävän tarve saattaisi käytännössä kuitenkin ulottua myös muulle kuin tällaiselle alueelle, esimerkiksi henkilösuojaustehtävissä suojaamistarve voi olla olemassa myös sellaisella puolustusvoimien alueen ulkopuolisella alueella, jota on pidettävä muuna kuin yleisenä paikkana. Sisäministeriön mukaan alueellista ulottuvuutta tulisi täsmentää siten, ettei tehtävää jouduta päättämään, jos suojauksen kohde tilapäisesti siirtyy alueelle, jota ei ole pidettävä yleisenä paikkana tai joka ei ole puolustusvoimien käytössä oleva alue.

Turvamiehellä olisi ehdotetun 22 b §:n pykälän mukaan eräin edellytyksin oikeus eristää, sulkea tai tyhjentää yleisesti käytetty paikka tai alue tai rajoittaa liikkumista siellä samoin kuin oikeus tietyin edellytyksin poistaa paikalta henkilöitä sekä suorittaa kiinniottoja. Ehdotetuissa tehtävissä ja valtuuksissa on kyse muualla kuin puolustusvoimien omilla alueilla tapahtuvasta toiminnasta. Ehdotetussa muodossaan valtuus olisi omiaan hämärtämään merkittävästi rajaa yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämisestä vastaavien viranomaisten ja puolustusvoimien välillä. Jos puolustusvoimat eristää tai tyhjentää yleisesti käytetyn alueen silloin, kun sen turvamies katsoo tällaisen toimen olevan omaisuuden suojaamiseksi välttämätöntä, puolustusvoimat tulee tosiasiassa ylläpitäneeksi alueella myös yleistä järjestystä ja turvallisuutta. Sisäministeriö ei pidä pykälässä turvamiehelle ehdotettuja toimivaltuuksia perusteltuina.

Puolustusvoimien on toki saatava tehtävänsä hoidettua turvallisella tavalla. Jos suojaaminen edellyttäisi esimerkiksi uhkatilanteessa yleisenä pidettävän alueen eristämistä, keinona on tällöin turvautuminen poliisin kanssa tehtävään viranomaisyhteistyöhön. Siltä osin kuin turvamiehelle ylipäätään esitetään annettavaksi toimivaltuuk-

Postiosoite:
Sisäministeriö
PL 26
00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoitteet:
Erottajankatu 2
Helsinki

Puhelin:
Vaihde
0295 480 171
Faksi:
09 1604 4635

Virkasähköpostiosoite:
kirjaamo@intermin.fi
www.intermin.fi

12.12.2016

sia yleisenä pidettävillä alueilla, olisi otettava huomioon se, että toimivaltuuksien käytön kohteelle olisi tarvittaessa kyettävä tekemään selkoa turvamiehen asemasta.

Poliisitarkastaja Seppo Sivula

Jakelu Perustuslakivaliokunta

Tiedoksi Ministeri Risikko
Kansliapäällikkö Nerg
Erityisavustaja Hannonen
Erityisavustaja Rönnholm
Johdon sihteerit Annamaija Vihervirta, Anja Sademies, Riitta Joensuu, Tiina Landström
Osastopäällikkö Kauko Aaltomaa
Poliisijohtaja Sanna Heikinheimo
Poliisiosaston lainsäädäntöyksikön virkaposti
Oikeusyksikkö (oikeus@intermin.fi)